

Technisch rapport

(In te vullen door het betrokken instituut en terug te sturen naar het secretariaat Febelmar, ter publicatie op de Febelmar website.)

Dit rapport omvat een geheel van technische specificaties die moeten toelaten om de kwaliteit van de kiesintentie peiling in te schatten en aldus de resultaten ervan op correcte wijze te interpreteren.

Om redenen van praktische aard wordt dit rapport opgebouwd rond een aantal vragen en antwoordmogelijkheden. De toelichting staat cursief vermeld.

1. Wie heeft de peiling uitgevoerd?

(De naam van het onderzoeksbureau dient te worden vermeld met aanduiding van de contactpersoon voor meer informatie.)

Rogil Research NV – Contact : Wim Hamaekers

2. Wie is (zijn) de opdrachtgever(s) van de peiling?

(De naam van de opdrachtgever(s) dient te worden vermeld met aanduiding van de contactpersoon voor méér informatie.)

*Concentra Media NV – Het Belang van Limburg
Contact : Marleen De Frenne*

3. Welk **type** van peiling betreft het?

Betreft het

- Een peiling of een exit poll?
- Een onderzoek met voorspellend karakter of zonder voorspellend karakter?
- Een ad hoc moment opname (= een geïsoleerde meting) of een moment opname die deel uitmaakt van een reeks (in dat geval dient te worden aangeduid over hoeveel metingen de reeks bestaat).

(Gelieve het type te omschrijven met behulp van de 3 elementen uit voorgaande lijst.)

Het betreft een Ad hoc peiling zonder voorspellend karakter.

4. Bij welke **populatie & steekproef** werd de peiling uitgevoerd?

4.1 Hoe kan de onderzoekspopulatie worden omschreven?

(Gelieve hierbij speciale aandacht te besteden aan de beperkingen dw. aan de categorieën die niet – of ondervertegenwoordigd zijn, inbegrepen de geografische omschrijving.)

Nederlandstalige inwoners van Vlaanderen met een leeftijd tussen 18 en 75 jaar die beschikken over een vaste telefoonlijn en/of een GSM toestel.

4.2 Op welke wijze werd de steekproef getrokken / samengesteld?

- *In het geval van een quota steekproef, gelieve de quota te specificeren.*
- *In het geval van een face-to-face bevraging, gelieve het aantal steekproefpunten + het aantal interviews per steekproefpunt te vermelden. (Er wordt aanbevolen om het aantal steekproefpunten te maximaliseren en het aantal interviews per steekproefpunt te minimaliseren. Er wordt aanbevolen om minder dan 20 interviews per steekproefpunt te realiseren.)*
- *In het geval van een toevalsteekproef, gelieve de methode te omschrijven.*

Quotasteekproef in combinatie met een toevalsteekproef.
Representatief verdeeld op leeftijd en geslacht per regio (provincie) met een upboost tot 42% van de totale steekproef in Limburg.

4.3 Hoe groot is de steekproef?

- *De grootte van de bruto contact steekproef? Het betreft het aantal geselecteerde contactpersonen. Indien niet bekend, gelieve aan te duiden dat de brutosteekproef onbekend is. In het geval de brutosteekproefgrootte onbekend is kan de antwoordbereidheid van de steekproef niet worden beoordeeld.*
- *De grootte van de netto steekproef? Het betreft het aantal respondenten die de vragenlijst hebben beantwoord en die weerhouden werden in de gepubliceerde resultaten.*
- *Het aantal weigeringen? Het betreft het aantal gecontacteerde respondenten die gecontacteerd werden maar geweigerd hebben om aan de peiling deel te nemen. Indien de Bruto steekproef niet bekend is dan kan ook het aantal weigeringen niet worden berekend.*

Bruto steekproef = 4557
Netto steekproef = 618 respondenten
Weigeringen = 3939

4.4 Op welke socio-demografische criteria werd de steekproef herwogen?

(Gelieve een lijst van de socio-demografische kenmerken te geven.)

Geen herweging, quota werden gerespecteerd.

5. Op welke wijze werden de antwoorden verzameld?

- Door middel van 'self-completion' vragenlijsten of door middel van een interviewer?
- Door middel van persoonlijke (face-to-face) interviews, telefonische interviews of andere (specificeer)? (peilingen gerealiseerd door middel van SMS, Internet, televoting enz... worden momenteel afgeraden omwille van een gebrek aan representativiteit voor het grote publiek, de kiesgerechtigde populatie)
- In het kader van een vragenlijst over verschillende onderwerpen (= omnibus) of van een vragenlijst exclusief over dit onderwerp (zie ook vragenlijst)?

(Gelieve te omschrijven met behulp van de 3 elementen uit voorgaande lijst)

De antwoorden werden verzameld via telefonische interviews (CATI) met een vragenlijst exclusief over dit onderwerp.

6. De vragenlijst

(Gelieve een overzicht te geven van de thema's uit de vragenlijst die in aanmerking komen voor publicatie. Voor wat de vragen naar kiesintentie, stemgedrag, partijvoorkeur en populariteit betreft gelden bijkomende vereisten met name :

- letterlijke weergave van de vraagformulering ,
- wijze van ondervraging te kiezen uit
 - spontaan,
 - geholpen door het 1 voor 1 voorlezen van de antwoordmogelijkheden – meerdere antwoorden mogelijk,
 - geholpen door het voorlezen van alle antwoordmogelijkheden – 1 enkel antwoord mogelijk,
 - geholpen aan de hand van een toonkaart.

Voor de vraag naar 'kiesintentie voor partijen' en 'partijvoorkeur' moet tevens de lijst van de antwoordmogelijkheden integraal worden weergegeven.)

Vragenlijst

Q.1a. Gelooft u in God?

Ja	1	v.1b
Neen	2	v.2a

Q.1b. Hoe zou u zichzelf omschrijven?

Ik leef de regels, wetten en rituelen van het geloof nauwkeurig na (Zeer praktiserend)	1	
Ik leef de regels, wetten en rituelen van het geloof vrij nauwkeurig na (Matig praktiserend)	2	
Enkel bij belangrijke gelegenheden leef ik de regels, wetten en rituelen van het geloof nauwkeurig na (Betrekkelijk weinig praktiserend)	3	
Ik leef niet volgens de regels, wetten en rituelen van het geloof (Helemaal niet praktiserend)	4	
Ik ken de regels, wetten en rituelen van het geloof niet en weet dus niet of ik ze naleef	5	

Q.2a. Bent u gedoopt ?

Ja	1	
Neen	2	

PROGR.: Stel vraag 2b enkel aan gelovigen (code 1 op Q1a)

Q.2b. Bent u ?

Katholiek	1	v.3
Protestants	2	v.3
Moslim (Islam)	3	v.6a
Andere godsdienst	4	v.7

PROGR.: Stel vraag 2c enkel aan niet gelovigen (code 2 op Q1a)

Q.2c. Bent u dan iemand die ?

ENQ. : Slechts één antwoord mogelijk.

Niet weet of er een God is of niet (Agnost)	1	v.8
Het bestaan van God niet aanneemt / Afwezigheid van geloof (Atheïst)	2	
Ik geloof in iets, maar noem dit niet God (ietsisme)	3	

PROGR.: Stel vragen 3, 4a, aan iedereen, behalve moslims (code 3 op Q2b)

Q.3. Hoe dikwijls gaat u naar de kerk ?

ENQ. : Meerdere antwoorden mogelijk.

Elke dag	1	
Meerdere keren per week	2	
Elke zondag	3	
Af en toe op zondag	4	
Zelden	5	
Op feestdagen (Kerstmis, Pasen...)	6	
Bij speciale gelegenheden (huwelijk, begrafenis, communie ...)	7	
Nooit	8	

PROGR.: Stel vraag 4a enkel aan respondenten (behalve moslims) met kinderen

Q.4a. Zijn uw kinderen gedoopt ?

Ja	1	
Neen	2	

PROGR.: Stel vragen 5a en 5b enkel aan de respondenten die katholicisme (code 1 op Q.2a) of protestantisme (code 2 op Q2a) geantwoord hebben (v2a).

Q.5a. Maakt u (soms) een kruisteken?

Ja, ik maak soms zelf een kruisteken	1	v.5b
Ja, ik geef soms een kruisteken aan mijn kind(eren)	2	v.5b
Neen, ik maak geen kruisteken	3	V.6

Q.5b. Wanneer maakt u dan een kruisteken ?

ENQ. : Meerdere antwoorden mogelijk.

Voor het slapengaan	01	
Voor de maaltijd	02	
Na het gebed	03	
Bij het passeren van een kerkgebouw of een heiligenafbeelding	04	
Voor een belangrijke gebeurtenis	05	
Ik geef een kruisteken aan mijn kind / kinderen	06	
Andere, nl. :		

PROGR.: Stel Q6a en Q6b enkel aan ALLE respondenten die GELOVIG zijn (code 1 op Q1)

Q.6a. Bidt u?

Ja	1	v.6b
Neen	2	v.8

Q.6b. Waarvoor bidt u?

ENQ. : Meerdere antwoorden mogelijk.

Om te bedanken (dankgebed)	01	
Om iets te vragen (smeekgebed)	02	
Om schuld te belijden of om vergeving te vragen (belijdend gebed)	03	
Andere, nl. :		

PROGR.: Aan allen (Q8 en Q9)

Q.8. Vindt u dat een gescheiden man of vrouw ter communie mag gaan ?

Ja	1	
Neen	2	

Q.9. Vindt u dat moslim vrouwen een hoofddoek mogen dragen ?

Ja, altijd	1	
Ja, behalve op openbare plaatsen	2	
Ja, behalve in openbare functies (onderwijs, gemeente,...)	3	
Ja, op momenten dat zij dit zelf wensen	4	
Neen	5	

PROGR.: Stel vragen 10 en 11 enkel aan de respondenten die moslim (code 4 op Q2a) geantwoord hebben.

Q.10. Hoe dikwijls gaat u naar de moskee ?

ENQ. : Slechts één antwoord mogelijk.

Vijf keer per dag	1	
Eén keer per dag of meer	2	
Een aantal keer per week	3	
Elke vrijdag	4	
Soms op vrijdag	5	
Zeer zelden	6	
Nooit	7	

Q.11. Drinkt u alcohol ?

ENQ. : Slechts één antwoord mogelijk.

Altijd	1	
Soms	2	
Zelden	3	
Nooit	4	

PROGR.: Stel vraag 12 aan ALLE respondenten die niet gelovig zijn (Code 2 op Q1a).

Q.12. Heeft u als kind uw lentefeest gevierd ?

Ja	1	
Neen	2	

PROGR.: Aan allen

ENQ. : Slechts één antwoord mogelijk.

ENQ.: Ik ga nu een aantal stellingen over godsdienst en geloof voorlezen. Het is de bedoeling dat u voor elke stelling aangeeft in welke mate u ermee akkoord gaat.
U kan antwoorden met **helemaal akkoord**, **eerder akkoord**, **eerder niet akkoord** of **helemaal niet akkoord**.

Q.13a. RANDOMISEREN !

		Helemaal akkoord	Eerder akkoord	Eerder niet akkoord	Helemaal niet akkoord	Weet niet/ Geen antwoord
1	Mijn geloofsovertuiging is dezelfde als die van mijn ouders	1	2	3	4	5
2	Mijn geloofsovertuiging is in de loop van mijn leven veranderd	1	2	3	4	5
3	Ik voed mijn kinderen godsdienstig op	1	2	3	4	5
4	Ik vind het belangrijk dat mijn kinderen opgroeien tussen kinderen met dezelfde geloofsovertuiging	1	2	3	4	5
5	Ik zou er geen problemen mee hebben om te trouwen met iemand die een andere geloofsovertuiging heeft dan de mijne	1	2	3	4	5
6	Ik vind dat mensen van mijn eigen geloofsovertuiging beter zijn dan anderen	1	2	3	4	5
7	Ik heb geen problemen met collega's die uiterlijke religieuze kenmerken vertonen	1	2	3	4	5
8	Werkgevers moeten hun werknemers de nodige faciliteiten geven zodat zij hun geloof op het werk kunnen belijden	1	2	3	4	5
9	Voor mijn partner zou ik veranderen van godsdienst	1	2	3	4	5
10	De opkomst van de islam beïnvloedt mijn politieke stemgedrag (aan iedereen behalve moslims (code 3 of 2b))	1	2	3	4	5
11	Mijn persoonlijke geloofsovertuiging heeft invloed op mijn politieke stemgedrag	1	2	3	4	5
12	In de toekomst zullen er (meer) problemen ontstaan tussen de verschillende godsdiensten (bvb. Islam en Christendom)	1	2	3	4	5
13	Ik geloof dat er een hogere kracht is die onze levens stuurt	1	2	3	4	5
14	Men mag meer dan een keer voor God trouwen (enkel katholieken code 1 op 2b)	1	2	3	4	5
15	Ik wil in de kerk begraven worden (enkel aan katholieken code 1 op 2b)	1	2	3	4	5
16	Ik wil in het geboorteland van mijn (voor)ouders begraven worden (enkel moslims code 3 op 2b)	1	2	3	4	5
17	Ik wil zelf kiezen of mijn belastinggeld rechtstreeks naar de godsdienst van mijn keuze gaat	1	2	3	4	5
18	Ik heb er geen problemen mee als mijn priester of imam een andere huidskleur heeft dan de mijne (enkel indien gelovig code 1 op Q1a)	1	2	3	4	5
19	De paus geeft richting aan mijn leven (enkel indien gelovig code 1 op Q1a)	1	2	3	4	5
20	Ik ben bereid mij in te zetten voor de geloofsgemeenschap (enkel indien gelovig code 1 op Q1a)	1	2	3	4	5

PROGR.: Aan allen

Q.14a. Welke feestdag(en) kent u?

ENQ.: Antwoorden voorlezen

Q.14b. Wat is voor u de belangrijkste feestdag ?

ENQ. : Slechts één antwoord mogelijk.

	Q14a	Q14b
Kerstmis	1	1
Pasen	2	2
Allerheiligen	3	3
Pinksteren	4	4
O.L.H. Hemelvaart	5	5
O.L.V. Hemelvaart (15 augustus)	6	6
Suikerfeest	7	7
Offerfeest	8	8
Hervormingsdag / Reformatiedag	9	9

Q.15. Met wie spreekt u over geloof ?

ENQ.: Meerdere antwoorden mogelijk.

Partner	1
Familie	2
Vrienden	3
Collega's	4
Imam of priester	5
Niemand	6
Met iemand anders	7

Q.16. Ik ga nu een aantal stellingen over **geloof en bijgeloof** voorlezen. Het is de bedoeling dat u voor elke stelling aangeeft in welke mate u ermee akkoord gaat.

ENQ. : Slechts één antwoord mogelijk.

RANDOMISEREN !

		Helemaal akkoord	Eerder akkoord	Eerder niet akkoord	Helemaal niet akkoord	Weet niet/ Geen antwoord
1	Ik geloof in onheil op vrijdag de dertiende	1	2	3	4	5
2	Ik kruis soms mijn vingers om onheil te voorkomen	1	2	3	4	5
3	Ik geloof dat zwarte katten ongeluk brengen	1	2	3	4	5
4	Ik geloof in geluksbrengers	1	2	3	4	5
5	Ik geloof dat een klavertje vier geluk brengt	1	2	3	4	5
6	Ik geloofd dat onder een ladder doorlopen ongeluk brengt	1	2	3	4	5
7	Ik geloof in de voorspellingen die men doet in horoscopen	1	2	3	4	5
8	Ik maak soms een kruisteken voor een belangrijke gebeurtenis (bijvoorbeeld voor een sportwedstrijd ...)	1	2	3	4	5
9	Ik geloof dat een spiegel breken ongeluk brengt	1	2	3	4	5
10	Ik geloof in het hiernamaals	1	2	3	4	5
11	Ik geloof dat wie overspel pleegt, daarvoor zal gestraft worden in het hiernamaals	1	2	3	4	5
12	Ik geloof in reïncarnatie	1	2	3	4	5
13	Ik geloof dat overledenen nog aanwezig zijn	1	2	3	4	5

14	Ik geloof dat bidden helpt om een ziekte te genezen	1	2	3	4	5
15	Ik geloof in het werk van de waarzeggers/waarzegsters	1	2	3	4	5
16	Ik geloof in de helende krachten van stenen	1	2	3	4	5
17	Ik geloof in de duivel	1	2	3	4	5
18	Ik geloof dat heksen bestaan	1	2	3	4	5
19	Ik geloof in het branden van kaarsen	1	2	3	4	5
20	Het is mogelijk dat ik ooit te voet naar Scherpenheuvel ga	1	2	3	4	5

Q.17. In welk land ligt Mekka?
ENQ. : Spontaan laten antwoorden.

Slechts één antwoord mogelijk.

In Saoedi-Arabië	1	
In Irak	2	
In Jordanië	3	
In Koeweit	4	
In Palestina	5	
Weet niet	6	
Andere	7	

Q.18. Denkt u dat het katholicisme over twintig jaar nog zal bestaan ?
ENQ. : Slechts één antwoord mogelijk.

Ja, zeker wel	1	
Ja, waarschijnlijk wel	2	
Neen, waarschijnlijk niet	3	
Neen, zeker niet	4	
Weet niet / Geen idee	5	

7. Op welke wijze werden de resultaten inzake kiesintentie, kiesgedrag, partijvoorkeur en populariteit van de politici geanalyseerd?

7.1 Op welke basis werden de percentages voor deze vragen berekend? Gelieve de basis te omschrijven en bovendien telkens het absoluut aantal respondenten (n) aan te duiden.

Basis = het aantal respondenten dat een antwoord heeft geformuleerd op de desbetreffende vraag (bvb. iedereen, enkel gelovigen, enkel katholieken,...).

7.2 Hoe groot is het betrouwbaarheidsinterval op significantieniveau van 95 %?

(Het betrouwbaarheidsinterval is afhankelijk van de geobserveerde waarde alsook van de grootte van de steekproef. Het is onmogelijk om in dit rapport voor alle mogelijke percentages het betrouwbaarheidsinterval weer te geven. We beperken ons tot een aantal relevante richtlijnen. Opgelet ! een betrouwbaarheidsinterval geeft in geen geval een indicatie over de voorspellende waarde van het gemeten percentage. Het duidt in essentie aan dat indien het onderzoek 100 keer zou worden herhaald de geobserveerde waarde 95 keer binnen dit interval zou liggen. Dit geldt in principe onder de voorwaarde van een volledige toevalssteekproef en normale distributie van de antwoorden.)

Van +/- 2 tot 3.6%
+/- 2% bij 10%
+/- 3% bij 20%
+/- 3.6% bij 50%

7.3 Welke aanpassingen werden op de resultaten van de vragen naar de kiesintenties, kiesgedrag, partijvoorkeur op populariteit van politici aangebracht? Maak uw keuze uit volgende mogelijkheden – meerdere combinaties mogelijk:

- niet gewogen,
- gewogen op basis van gedragsvariabelen (bvb. vorig stemgedrag, ...),
- gewogen op basis van attitude/opinievariabelen (bvb. attitude tav vreemdelingen, milieuproblematiek),
- multifactoriële modellisatie.

(Het is in bepaalde gevallen aangewezen om de resultaten aan te passen op basis van vroeger stemgedrag of op variabelen die sterk correleren met het stemgedrag. In het kader van een trendanalyse kunnen resultaten ook worden aangepast op basis van tijdreeksen. Elk instituut dient een summiere beschrijving te geven van de bedoeling van deze aanpassingen. Zo kunnen specifieke kennis en details van het gebruikte algoritme beschermd worden tegen plagiaat.)

Geen

7.4. Op welke socio-demografische criteria werd de steekproef herwogen.
(Gelieve een lijst van criteria te geven)

Geen weging.

8. Wanneer werd de peiling uitgevoerd?

(In het geval de interviews sterk onregelmatig werden gespreid in de onderzoeksperiode is het aangewezen de ganse onderzoeksperiode op te splitsen in homogene deelperiodes en voor elke deelperiode het aantal gerealiseerde interviews te vermelden.)

Van maandag 28 Januari 2008 tem 6 Februari 2008.

9. Te publiceren technische fiche:

Deze opiniepeiling *zonder voorspellend karakter* naar geloof en bijgeloof werd uitgevoerd door Rogil Research NV in opdracht van Concentra Media NV bij een quotasteekproef van n=618, zijnde nederlandstalige inwoners van Vlaanderen met een leeftijd tussen 18 en 75 jaar, die beschikken over een vaste telefoonlijn of een GSM toestel. De respondenten werden telefonisch ondervraagd in de periode van 28 Januari tot 6 Februari 2008. Het volledige technische rapport werd gepubliceerd op www.febelmar.be

10. Datum, naam van de verantwoordelijke van deze publicatie van deze technische fiche

5 Maart 2008
Rogil Research NV
Wim Hamaekers